

A photograph of three people standing in front of a green mesh backdrop. On the left, a man with a shaved head and sunglasses wears a light-colored traditional Chinese-style jacket and trousers, holding a cigarette. In the center, a man with dreadlocks and a headband wears a black tank top and has his arm around the first man's shoulder. On the right, a woman with a shaved head wears a light-colored off-the-shoulder crop top and trousers. The image has a purple and blue color overlay.

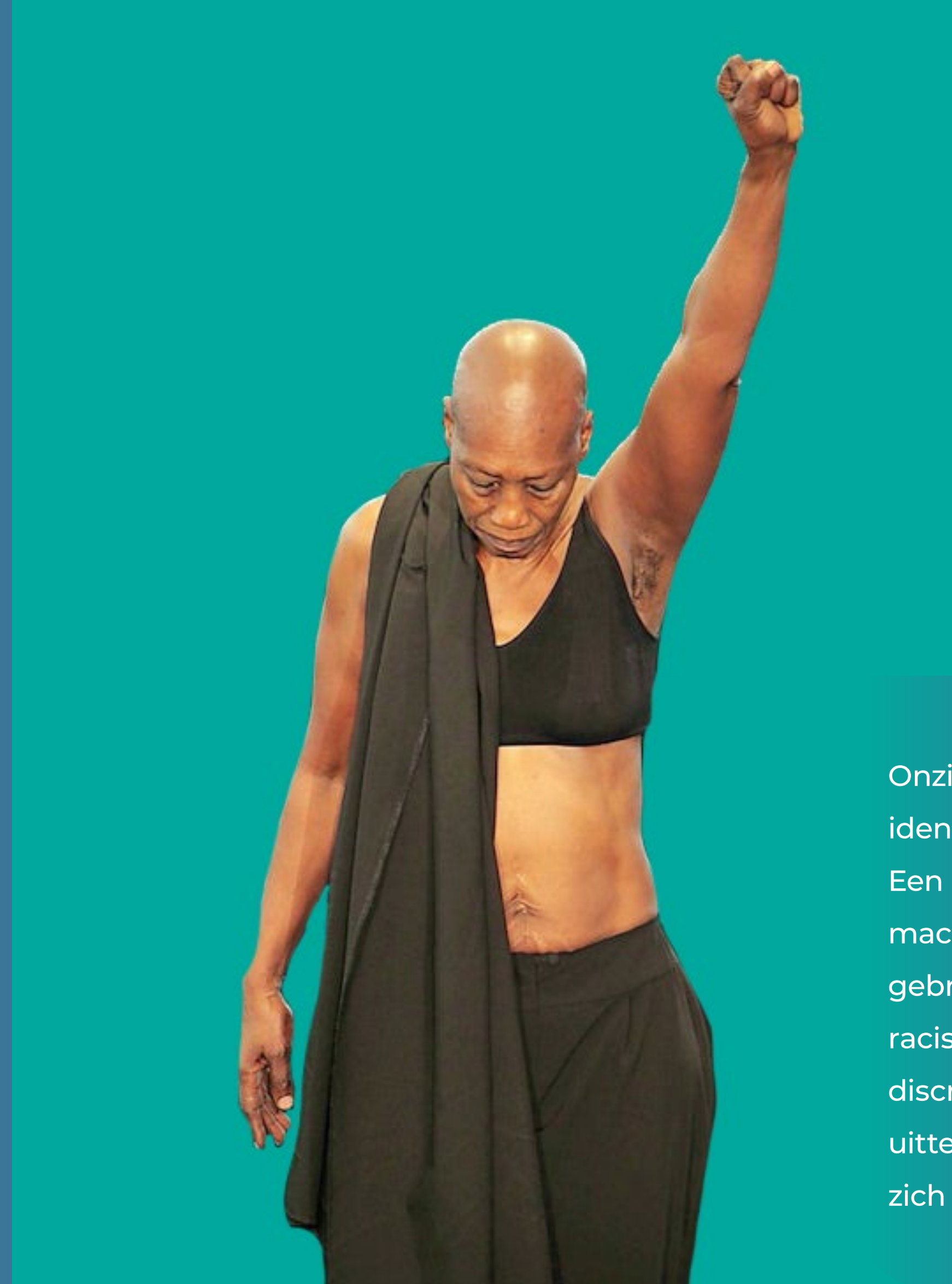
INTERCULTURALISEREN

MACHT HERVERDELEN

Beste lezer,

‘Macht Herverdelen’ is geschreven vanuit een noodzaak en urgentie. U bent getuige van **een veranderende samenleving** waaraan zoveel talent uitgeblust raakt en zoveel maatschappelijk potentieel onontgonnen blijft. Het voorbije decennium was diversiteit het slagwoord, maar tegelijkertijd ook een containerbegrip waarin veel kostbare energie verloren ging. Een mogelijke verklaring ligt er volgens ons in hoe diversiteit vaak over **‘de anderen’** ging, terwijl macht herverdelen als insteek van **‘interculturaliseren’** in essentie moet gaan over het creëren van een solidairder ‘wij en ons’ door het erkennen en afbreken van machtslijnen die genadeloos en ogenschijnlijk onzichtbaar door onze samenleving snijden.

Angela, Hajar, Hari & Samira

Onzichtbaar voor diegene die zich identificeren als ‘man’ en/of ‘wit’. Een groep die structureel machtsposities bezet en door het gebrek aan geleefde realiteiten van racisme, seksisme en/of religieuze discriminatie, beleidskaders blijven uittekenen waarin zovelen zich niet herkennen of erkend voelen.

~~Diversiteit, diversifiëren, wereldmuziek, superdiversiteit, hyperdiversiteit, interculturaliseren, diverse etnisch-culturele groepen, gekleurde armoede, divers, roots, niet van hier, emotioneel verhaal, moeilijke jeugd, geradicaliseerd, geïntegreerd, geassimileerd, exotisch, orientals,...~~ zijn allemaal concepten die verankerd werden in een normatief beleidsmatig denken.

Sommige instituten hebben nieuwe publieken kunnen aantrekken, maar weinig nieuwe publieken hebben de ruimte gekregen om instituten doeltreffend te vernieuwen. Dat is een zeer pijnlijke vaststelling wanneer we naar de stedelijke contexten kijken, waar de meerderheid van de burgers (binnenkort) deel uitmaakt van een minderheid, maar waar witte mensen zelfs als minderheid de meerderheid van de machtsposities blijven bezetten.

Ingebed in een democratie georganiseerd rond dialoog en verbinding, zouden de zogenaamde

Minority/Majority steden ons moeten inleiden in een nieuwe wereld waar macht herverdeeld wordt onder minderheden. Maar een dominant normatief discours dat nooit bereid was de macht te delen, heeft bovenstaande doorgestreepte concepten geïntroduceerd als nepargumenten om de macht te blijven organiseren rond het Vlaams cultureel patrimonium: de status quo.

Mensen van kleur wordt via structurele uitsluitingsmechanismen de weg naar machtsposities afgeraden en ontzegd. Het legt een patroon bloot, een patroon dat superioriteit ademt, en mensen van kleur wil inschrijven op witte voorwaarden in een wit systeem, waarbij de machtsposities expliciet afgeschermd blijven zodat het hele inclusiediscours alleen maar gaat over kleur toevoegen aan een wit systeem. We weten allemaal dat de kleur wit een vermenging is van verschillende kleurtinten, dus kleurschakeringen toevoegen aan het wit, zonder te analyseren op welke geschiedenissen wit gebouwd is, blijft wit.

Ondanks de recuperaties op de meest uiteenlopende niveaus, zijn personen van kleur zich noodgedwongen blijven organiseren in eigen netwerken en grassroots organisaties. Vanaf de zijlijn hebben ze het dominante discours in vraag gesteld of bijgestuurd, eigen **‘verhalen’** alsook concepten als **‘dekolonisaties’** en **‘intersectionaliteit’** geïntroduceerd. Concepten die witte vlekken markeren in het cultureel archief van het Westers superieure denken, en daarom zoveel weerstand en pijnen initiëren.

Aangestuurd door een kapitalistische en eurocentrische honger hebben instituten met wortels in een xenofobe en neoliberale mindset, deze concepten de voorbije jaren proberen te recupereren. Maar culturele kaders ontstaan vanuit weerstand,

laten zich niet recupereren. Het zijn concepten die niet uitgedacht zijn om verder te leven in normatieve instituten, maar net om deze instituten tot op hun wortels te ontmantelen.

Elk instituut is er al zichtbaar en onzichtbaar over gestruikeld, en zal erover blijven struikelen. Toch kiest dit document ervoor om niet stil te staan bij deze instituten maar te focussen op het publiek discours. We geloven in de kracht van nieuwe narratieven om samen die solidaire ontmanteling van machtsmechanismen door te voeren.

Dit doen we door:

1. Via cruciale publicaties de noodzaak en urgentie aantonen dat macht herverdeeld moet worden.
2. Het introduceren van een genuanceerde terminologie ter vervanging van het containerbegrip diversiteit.

Mocht u om welke redenen twijfelen over de noodzaak om macht te herverdelen; even een stand van zaken:

Klik op de boeken & media voor meer info

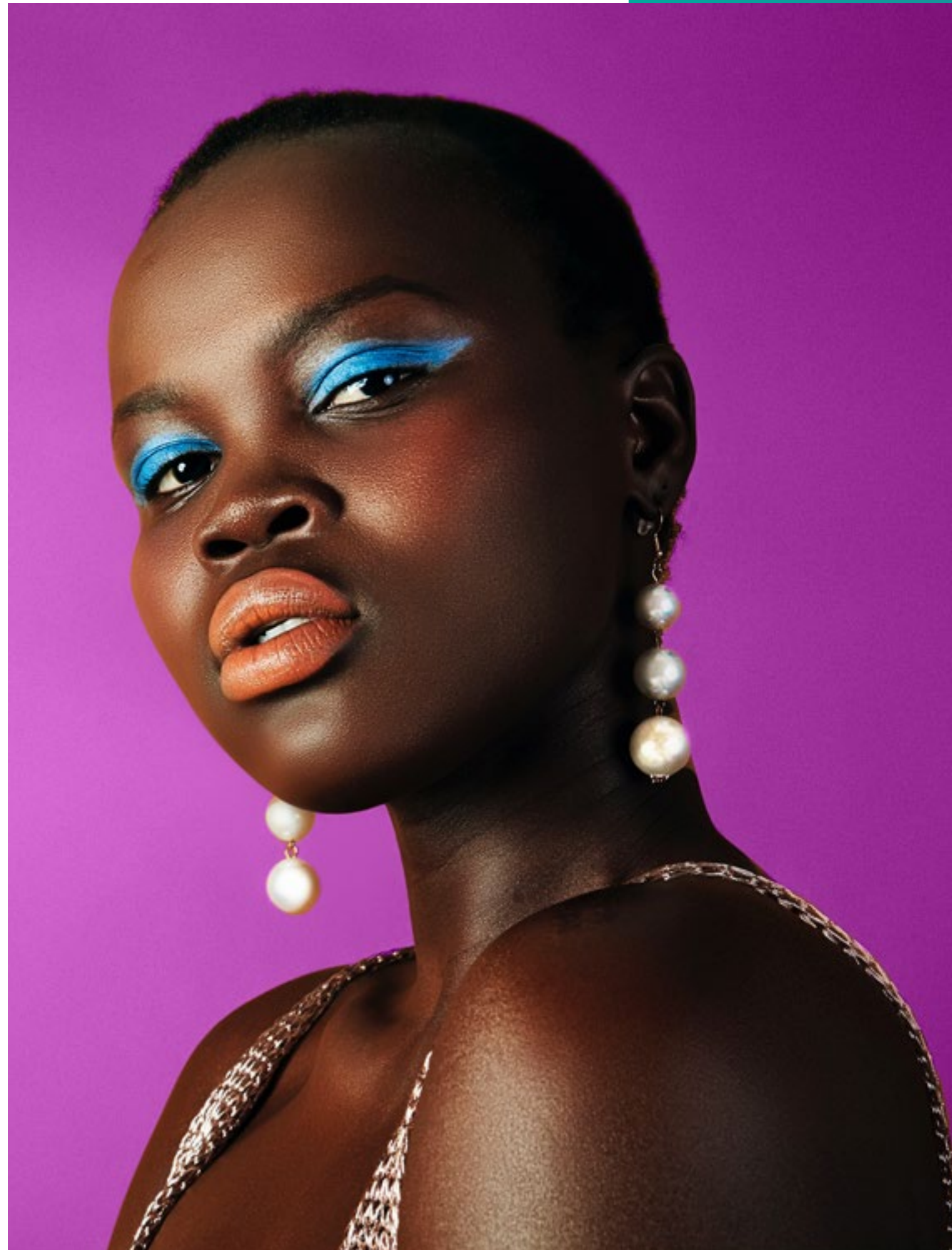

Vandaag

Struikelt het publiek debat nog steeds over heel wat concepten geproduceerd door de subalterne gemeenschappen, omdat ze expliciet doelen op een antropologie van de witte, normatieve wereld. Dit is iets wat blijkbaar heel oncomfortabel aanvoelt voor witte/cis-gender/heteroseksuele mensen zonder beperking in machtsposities, terwijl diezelfde mensen de sector al decennia organiseren rond een antropologie van de migrant/outsider via concepten als diversiteit, gekleurde-armoede en (de)radicalisering.

‘Het verzet tegen de term ‘wit’ is een verzet tegen het benoemen van wit privilege. Een onderdeel van wit privilege is het behoud van de zogenaamde onzichtbaarheid, de onbenoembaarheid, de normaliteit en de naturalisering van witheid. Wit is alleen onzichtbaar en onbenoembaar in de ogen van veel van degenen die de positie bezetten, niet in de ogen van zwarte mensen en migranten.’¹

Vandaag

Zijn vrouwen van kleur en witte vrouwen amper gedocumenteerd in onze kennismaatschappij en de geschiedenissen waarop die zich gelooft te baseren. Op welke manier denken we in onze samenleving in te zetten op gelijkheid als ons cultureel archief alleen de kennis van een homogene groep witte mannen met macht promoot, archiveert en consulteert?

'Gender is not an easy conversation to have. It makes people uncomfortable, sometimes even irritable. Both men and women are resistant to talk about gender, or are quick to dismiss the problems of gender. Because thinking of changing the status quo is always uncomfortable. I would like to ask that we begin to dream about and plan for a different world. A fairer world. A world of happier men and happier women who are truer to themselves. And this how to start: we must raise our daughters differently. We must also raise our sons differently'.²⁺

2. Chimamanda Ngozi Adichie
– We should all be feminists

Vandaag

Evolueren Vlaamse steden naar minority/majority ³⁺ steden. Een democratische samenleving zou deze culturele diversiteit weten te weerspiegelen in een meer inclusief maatschappelijk waardenkader. Toch groeien veel jongeren op in een samenleving die hen in naam van 'veiligheid' en 'moderne westerse waarden' de rug toe keert.

'Steeds meer progressieven en democraten willen de migratiestroom even goed indammen. Ze vergoelijken xenofobie als niet-racistisch, willen iedereen dezelfde etnische waarden en normen opdringen en zeggen de toegang van minderheden tot rechten en diensten op. Ze willen, met andere woorden, niets liever dan de ophaalburg ophalen.' ⁴⁺

3. Het fenomeen waarin alle minderheden samen de meerderheid vormen in een stad

4. Ash Amin – De Migrantenstad – P. 1

© DARIAL SNEED

Vandaag

Kunnen mensenrechten ogenschijnlijk hand in hand gaan met een xenofob discours rond gender/ethniciteit/religie/klasse/seksualiteit om onze zogenaamde ‘vrije’ manier van leven te beschermen. Dit discours is geen alleenrecht van extreemrechtse stemmen maar wordt stelselmatig gerecupereerd door politiek beleid dat de status quo in stand houdt.

‘Ik heb geleerd dat minderheden de uitwerking van mensenrechten veel meer ondergaan dan dat ze er zelf actief een beroep op kunnen doen zoals de dominante groep dat doet. Minderheden moet kunnen incasseren. Minderheden moeten toestaan dat ze beledigd worden als de dominante groep haar mensenrechten uitoefent, het is bijna een soort van ritueel.’⁵ +

©MATTHEW TAMMARO

Vandaag

Worden samenlevingsvisies en -strategieën inzake culturele diversiteit nog grotendeels uitgedacht door een homogene groep geprivilegieerde witte burgers, wiens leefwerelden weinig tot geen raakvlakken hebben met de onderwerpen, geleefde ervaringen of culturele trauma's van minder geprivilegieerde groepen. Deze groepen hebben een gebrek aan politieke, sociale en culturele macht en zelfbeschikkingsrecht.

'De onderdrukkende kennis die van bovenaf kwam, hield ons in een houdgreep. Het was kennis die mist spuit en die als een nevel over onze levens hing. Kennis die ons geselde omdat ze gebruikt werd als instrument om ons uit te sluiten. De enige kennis die de belofte inhoudt om ons te bevrijden, is de kennis die we zelf creëren.' ⁶ +

© HASAN HAJJAJ

Vandaag

Haken meer en meer jongeren van kleur af van de Vlaamse media en kiezen ze voor representatieve/genuanceerde/positieve/alternatieve beeldvormingen uit underground & internationale netwerken. In de sector wordt massaal ingezet op methodieontwikkeling om deze jongeren te betrekken, terwijl de vraag ‘waarom haken deze jongeren af?’ zelden gesteld wordt.

‘Zo lang dat wij, allemaal, witte mensen en mensen met een migratieachtergrond ons denken niet hebben gedekoloniseerd, en niet fundamenteel anders beginnen nadenken over ‘de andere’, en die dingen beginnen te deconstrueren, dan kan er binnen de huidige[media] structuren niets gemaakt worden.’⁷ +

Een woordenschat op maat van een transculturele realiteit

Heeft u al eens goed de cultuurproductie van stedelijke jongeren geobserveerd? Het is alsof ze zonder enige moeite meerdere talen, referentiekaders en geschiedenissen verbinden in unieke vormen van storytelling. Volgens ons is de toekomst meer dan ooit te lezen in hun cultuurproductie.

Het toont het potentieel van onze geglobaliseerde en gedigitaliseerde realiteit. Een potentieel dat we als versplinterde samenleving meer dan ooit nodig hebben en kunnen activeren, tenminste als we als samenleving een taal willen gebruiken waartoe onze verschillende culturele referentiekaders zich kunnen verhouden. Op dit moment mist de cultuursector deze transculturele taal. We hebben het niet alleen over de taaldominantie van het Vlaams/Nederlands, maar over de huidige index van woorden die een koloniale en patriarchale geschiedenis met zich meedragen. Hoe kunnen

we een constructieve dialoog voeren, als de woordenstroom waaruit we tappen ontspringen in patriarchale en koloniale bronnen? Hoe denken we als samenleving wonden te genezen als de taal die we daarvoor gebruiken gestoeld is op een botte binaire lezing van de wereld? Woorden zijn niet neutraal, de retoriek van een groep die de woorden gebruikt is niet neutraal, en de slachtoffers van een woordenschat blijven onzichtbaar totdat ze zich inschrijven in de normatieve index van woorden. Klinkt dit te abstract? hierbij een voorbeeld:

“Wat als je uit een onzijdige wereld komt en alles plots een geslacht heeft? De Iraanse danseres Sorour Darabi heeft een persoonlijk antwoord op die vraag. In mijn moedertaal, het Farsi, bestaan er namelijk geen mannelijke of vrouwelijke vormen. Sinds ik in Frankrijk woon, probeer ik me voortdurend aan te passen aan een wereld waarin letterlijk alles mannelijk of vrouwelijk is.” KFDA

Heeft u de rijkdom aan perspectieven al ervaren die in een vergadering, in een klas, in een cultuurhuis, in een sportvereniging naar boven kunnen komen drijven wanneer mensen zich vrij voelen om te delen? Inspirerende dynamieken groeien in deze contexten waar mensen van verschillende culturen, genders, generaties, etc. gelijkwaardig kunnen samenwerken.

In dergelijke contexten worden stereotypen gemeden en wordt er volop op uitwisseling van kennis en ervaringen ingezet. Het is in die contexten dat er een woordenschat ontstaat waar we als versplinterde samenleving iets mee kunnen. Maar dergelijke contexten en dynamieken zijn precair. Dit komt doordat ze zich steeds beleidsmatig, administratief of retorisch moeten verhouden tot een dominant jargon gebouwd op eurocentrisme, waarbij de Europese bevolking

zichzelf en haar cultuur als top van de beschaving positioneert en iedereen die hiervan afwijkt benoemt als ~~anders, divers, onderontwikkeld, niet-bevrijd~~. Een eurocentrisch jargon is bijzonder pijnlijk aangezien het een afstand suggereert, alsof 'wij' en 'zij' nooit eerder in de geschiedenis met elkaar in relatie stonden. Ironisch genoeg heeft het Europese koloniale project ons via een gruwelijke geschiedenis onlosmakelijk met elkaar verbonden.

En dat is de uitdaging waar we voor staan: om in die klas, in die vergadering, in die sportvereniging, in dat cultuurhuis te leren aanvaarden dat die ene geschiedenis door machtspolitiek de norm werd en die andere geschiedenis verwijderd werd uit de geschiedenisboeken en zo ook het onderwijs. Dat we beseffen dat er geen gelijkwaardige manier van samenwerken kan ontstaan totdat dit soort machtsdynamieken waarbinnen we samenleven

erkend en ontmanteld worden. Erkennen dat de ene geschiedenis die van de andere geschaad heeft, is ongemakkelijk en pijnlijk maar wel een voorwaarde om ruimte voor dialoog te maken. Een gelijkwaardige dialoog impliceert daarom ook publieke ruimte voor culturele trauma's, die al decennialang niet erkend doorleven in culturele gemeenschappen. Erkenning is dan niet alleen een kwestie van luisteren, en het perspectief van een ander aanvaarden als een waarheid, gelijkwaardig aan die van jezelf, maar ook het structureel verankeren en hanteren van een genuanceerde terminologie om daarover te spreken. Noodzakelijk is dat de terminologie door subalterne gemeenschappen zelf wordt voorgedragen, anders riskeren we een zoveelste koloniale recuperatie. Bovendien kan er geen gelijkwaardige samenwerking tot stand komen zonder dat we de betekenis van deze terminologie actief toepassen in onze eigen levens. Dat doen we door kritisch te

reflecteren over wat deze woorden impliceren in ons dagelijks leven en daarmee over onze eigen positie. Door deze woorden te integreren in ons dagelijks taalgebruik en te handelen naar een integraal begrip ervan wordt er ruimte gecreëerd waarin gelijkwaardige dynamieken zich kunnen ontwikkelen.

We kiezen ervoor om de genuanceerde terminologie in de vorm van een woordzoeker aan te bieden. U kan deze woordzoeker benaderen als een spiegel. Heeft u zich (vaak/onlangs/dagelijks) uitgesproken over diversiteit? Durf in onze spiegel te kijken en uzelf de vraag te stellen hoeveel concepten u werkelijk kent of beheerst. En nee, het is geen competitie. De woordzoeker is een lettersoep in vier verschillende talen. Indien u het concept niet kent, zal u het waarschijnlijk niet vinden.

Uw resultaat?

- A Heeft u het merendeel van deze woorden bijna nooit gehoord of gezien? Geen probleem, neem voorlopig de tijd om via de interactieve bronnenlijst uw referentiekaders uit te breiden. Het kan u helpen om de realiteiten van mensen die buiten de norm vallen te begrijpen.
- B Moet u bij het zien van de woordenlijst toegeven dat u amper de helft van de woorden uit het hoofd kan uitleggen, dat is geen probleem, maar dan raden we u aan om voorlopig geen uitspraken meer te doen over diversiteit of interculturaliseren. In plaats daarvan kan u rustig de tijd nemen om u bij te scholen via de interactieve bronnenlijst.
- C Vindt, herkent of beheerst u heel wat concepten? Stel uzelf dan de vraag hoeveel referenties u kan opsommen bij elk concept, bij

voorkeur van denkers of schrijvers van kleur. Neem rustig de tijd om u verder bij te scholen via de interactieve bronnenlijst.

- D Blij verrast om dit genuanceerd jargon zo uitgebreid gedocumenteerd te zien? Probeer deze woorden op een structurele manier te hanteren in uw professionele engagementen, privé- en vrije tijd. In plaats van zelf alles te blijven toelichten, kan u gebruik maken van de bronnenlijst om andere mensen in te leiden tot deze kennis. Probeer uw eigen positie te verknopen met die van minder geprivilegieerde groepen en stel je zelf op als bondgenoot in de strijd van anderen. Alleen zó komen we tot een re:constructie van een solidaire en inclusieve samenleving.

** Onderaan het document is een index opgenomen met referenties naar verschillende media.*

woordzoeker

intro

+

woordzoeker

+

[illegible]

Woordenlijst met referenties

Legenda

Nederlands

Frans

Engels

Spaans

video

artikel

boek

podcast

Het bronnenmateriaal voor de woordzoeker is een summiere aanzet, opgebouwd uit perspectieven die geleefde en meervoudige realiteiten documenteren.

We zijn ons bewust van het feit dat we binnen deze grote referentiekaders een woordenlijst hebben opgesteld die niet exhaustief is en een kleine selectie aan referenties bieden met als doel de lezer een startpunt te geven om deze perspectieven zelf te verkennen. Verder bevat de bronnenlijst hoofdzakelijk Engels -, Nederlands-, en Franstalige referenties waardoor we de meerderheid aan perspectieven die zich in andere taalsystemen ontwikkelen, onzichtbaar laten. Dit is dus geen representatieve lijst aan referenties, en dit beoogt het ook niet te zijn. Het is een bril van waaruit geleefde herstories, hxstories en histories van binnenuit verkend kunnen worden.

intro

+

woordzoeker

+

video

artikel

boek

podcast

cultural imperialism

cultureel archief

cultureel imperialisme

culturele toe-eigening

decolonisation

deconstruction

deconstrueren

defaultman

dekoloniseren

drag queen

ecofeminism

ecofeminisme

enslavement

epistemicide

epistemologie

epistemology

erasure

euroblanco

eurocentrisch

eurocentrism

exotism

exotisme

fatshaming

feminism

Legende

- Nederlands
- Frans
- Engels
- Spaans

intro

+

woordzoeker

+

video

artikel

boek

podcast

womxn

xenofobie

xenophobia

zapatismo

zelfhaat

zionisme

zwart feminisme

zwarteheid

Legende

- Nederlands
- Frans
- Engels
- Spaans

Over de auteurs

Angela Tillieu Olodo doet de coördinatie bij Citylab Pianofabriek, een creatieve broedplaats voor nieuwstedelijke narratieven van autodidacte kunstenaars in audiovisuele - en podiumkunsten.

Hajar Ibnouthen doet vrijwilligerswerk bij Le Space en richt zich op intersectionaliteit in Citylab Pianofabriek.

Hari Prasad Adhikari Sacré doet onderzoek aan UGent (cultuur & educatie), richtte mee het Queer collectief FOR ALL QUEENS! op, en is bij Citylab Pianofabriek verantwoordelijk voor podiumkunsten.

Samira Hmouda doet de coördinatie van het Brusselse Filmfestival System_D, richtte de vzw Dafa Yow op, en is verantwoordelijk voor audiovisuele kunsten bij Citylab Pianofabriek.

Over Macht Herverdelen

Macht Herverdelen werd geschreven/samengesteld door Citylab Pianofabriek, als readaptatie van Ruimte Maken, dat Dēmos eerder publiceerde. Met dank aan Mathieu Charles, Christof Bex (Cristóbal Díaz), Johanna Couvée en Hasna Ankal voor hun feedback, eindredactie en het aanvullen van de bronnenlijst.

Met Macht Herverdelen engageren Citylab Pianofabriek en Dēmos zich om kennis en perspectieven zichtbaar te maken in functie van een solidaire re:constructie van het cultuurlandschap.

De esthetiek van Macht Herverdelen is cruciaal in het verbeelden van die solidaire samenleving die radicaal inzet op verbinding. Met dank aan de grafisch ontwerpers van Josworld kwamen we tot deze inspirerende visuele taal.

Duik in de woordzoeker en leer al doende het woord **diversiteit** te vervangen door een genuanceerde terminologie. Realiteiten en verhalen zijn meervoudig, gelaagd en rijk aan betekenissen als je ze weet te ontdekken met de juiste woordenschat. Laat Dēmos weten hoe jullie organisatie aan de slag gaat met de woordzoeker.

© 2018

JOSWORLD